

POETRY SLAM A NÉMETÓRÁN. INTERKULTURÁLIS ÉS KOMMUNIKATÍV NYELVI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE POETRY SLAM SEGÍTSÉGÉVEL

SLAM POETRY IN GERMAN LESSONS. DEVELOPMENT OF INTER- CULTURAL AND COMMUNICATIVE LANGUAGE COMPETENCE WITH THE HELP OF SLAM POETRY

SZANYI ILDIKÓ¹

Cikkemben arra szeretnék rámutatni, hogy az interkulturális és a kommunikatív nyelvi kompetenciák fejlesztéséhez nagyon is alkalmas a mai modern irodalmi jelenség, a Poetry Slam. Két-két példán keresztül mutatom be azokat az interkulturális és a nyelvi kompetenciák fejlesztéséhez kapcsolható feladatokat, melyek kétségkívül egy újfajta szemléletű, kooperatív nyelvoktatási folyamat részét képezik. Cikkem témája, a Poetry Slam bevezetése a nyelvoktatásba azon a megfontoláson alapul, hogy az idegennyelv-tanulás hatékonyságának növelése érdekében szükség van az iskolában folyó idegennyelv-tanítási gyakorlat megújítására, a kötelező tananyagon kívül olyan tanítási és tanulási módszerek bevezetésére, melyek figyelembe veszik a tanulók életkori sajátosságait, érdeklődését.

Kulcsszavak: nyelvoktatás, nyelvi kompetencia, interkulturális kompetencia

In my paper, I would like to point out that Slam Poetry, a modern literary phenomenon, is really suitable for the development of intercultural and communicative language competence. I present the exercises related to the development of intercultural and communicative language competence with the help of examples which are undoubtedly part of the new approach of cooperative language teaching methods. The main topic of my article, the introduction of Slam Poetry in language teaching is based on the consideration that in order to increase the effectiveness of language learning in schools, it is essential that the practice of foreign learning teaching should be renewed, apart from the compulsory core curriculum, by the introduction of teaching – learning methods which take the age factor and the interests of the students into consideration.

Keywords: language teaching, language competence, intercultural competence

1. MI IS AZ A POETRY SLAM?

Bizonyára mindannyiunk számára ismerős a fiatal szerző, aki kiáll a színpadra, hogy saját szövegével érveljen, meggyőzzön, megnevetessen, elgondolkodtasson, és főleg sikert arasson! Ez a produkció a Poetry Slam, mely 1986-ban az Amerikai Egyesült Államokból indult útjára, majd meghódítva Európát mára a német nyelvterület egyik legsikeresebb irodalmi formájává nőtte ki magát.² Ez a modern költészeti stílus aktuális irodalmi jelenség,

¹ SZANYI Ildikó
Debreceni Egyetem, Irodalomtudományok Doktori Iskola
Berzeviczy Gergely Szakközépiskola és Szakiskola
3530 Miskolc, Hősök tere 1.

² Az ötvenes évek beatköltészetéből is eredeztethető műfajt egy chicagói építőmunkás, Marc Smith alkotta meg a nyolcvanas évek közepén: a maga és barátai szórakoztatására saját verseit olvasta fel egy bárban esténként. Az irodalmi hobbi hamar mozgalommá nőtte ki magát, Amerika-szerte

amely csakis szóban és élőben hatásos, befogadásának középpontjában a szerző áll, aki a szemtől szemben történő kommunikáció során hanghordozása, gesztikulációja, mimikája segítségével, performance elemekkel tarkítja az előadást. A Poetry Slam szövegek jellemzője a formai szabadság: elmosódnak a határvonalak a líra és a próza között, az előadás nemegyszer a raphez hasonlít. A műfaj lényege, hogy az utca nyelvén szólalnak meg a rímek, aktuális témákról, hétköznapi emberektől hétköznapi embereknek. A Poetry Slam jelenség lírai műfaja a slam poetry, azaz a színpadra tervezett, élőben előadott vers. A slam poetry egyik legnagyobb érdeme, hogy pár év alatt képes volt újra népszerűvé tenni az irodalmat a fiatal generáció körében, ezáltal élesztgeti a minduntalan halódó verset is.³ Kemény István költő szavaival élve „ilyen esélye versnek nagyon régen volt”.⁴ A slam poetry képes növelni az olyan potenciális olvasók számát, akik számára az irodalom és a vers mindennapi realitássá válik. A német nyelvterületen számos tanulmány, tankönyv és tanároknak szervezett továbbképzési program bizonyítja, hogy mennyire hatásosak a Poetry Slam szövegei az olvasás, érdeklődés motiválására a diákok körében. Vizsgáljuk meg, hogy hogyan alkalmazhatók ezek a szövegek a DaF-órákon! (Deutsch als Fremdsprache, a német mint idegen nyelv)

2. MELY TERÜLETEK FEJLESZTHETŐK A NYELVÓRÁKON POETRY SLAM SZÖVEGEKKEL?

Az idegen nyelvi kommunikáció az alapvető nyelvi készségekre épül, ezek: a hallott és az olvasott szöveg értése, a szövegalkotás és az interakció szóban és írásban, azaz a beszédértés, beszédkésztség, olvasásértés és írás. Ezekből a készségekből tevődik össze a kommunikatív nyelvi kompetencia, mely összefoglalja az aktív nyelvhasználathoz szükséges nyelvtudás valamennyi vonatkozását.⁵ Korunk nyelvtanításában egyre inkább elterjedt a kommunikatív irányzat, miszerint az oktatás során nemcsak a nyelvtant és szókincset kell elsajátítani, hanem a valódi cél a kommunikatív nyelvi kompetencia kialakítása.

„A kommunikációs kompetencia iskolai fejlesztése ma nem csupán egy a sok fontos pedagógiai feladat közül, hanem olyan fejlesztés, amely minden más kompetencia fejlesztésének értékét és érvényét meghatározza. A kompetenciafejlesztés szemléletű pedagógiában ugyanis a tudás nem lehasítva jelenik meg ugyanezen tudás kommunikálásáról, a kommunikálás pedig nem lehasítva értelmeződik a tudás alkalmazásáról [...] hanem a tudás csak akkor és annyiban létező, amiképpen és amennyiben kommunikálható, vagyis alkalmazható.” (GORDON GYÖRI János 2009, <http://ofi.hu/kommunikacios-kompetencia-fejlesztese-az-iskolaban>, idézi KORPICS 2011. http://janus.ttk.pte.hu/tamop/tananyagok/interkult_komm/index.html)

alakultak a slamtársaságok, majd a kilencvenes évek közepén Európában is elterjedt a témáját és stílusát tekintve kötetlen, a költészetet, a rapet, a színházat és a stand up comedy-t elegyítő műfaj. Németországban és Svájcban szinte azonos időben, a '90-es évek elején jelent meg ez a műfaj, Ausztriában kicsit később, 2005 körül.

³ A slam egyik nagy erénye, hogy képes megszólítani a fiatalokat, s megismerteti és megszeretteti velük az irodalmat egy olyan korban, amikor az olvasás egyre elavultabb befogadási formává kezd válni, s helyét az auditív tartalmak veszik át.

⁴ Interjú Kemény István költővel. www.kulturpart.hu (Letöltve: 2015. 01. 10.)

⁵ A kifejezést Dell Hymes amerikai szociolingvista vezette be az 1970-es években (HYMES 1974).

Az oktatás természetesen nem könnyíti meg a tudás, kommunikáció és alkalmazás együttesét, azonban egyértelműen kijelöli azokat a módokat, ahogyan ezek a kompetenciaterületek fejleszthetők. A kommunikatív kompetencia négy fő komponense a grammatikai, szociolingvisztikai (a nyelvhasználat szociokulturális és pragmatikai törvényszerűségeinek ismerete), szövegszerkesztési és stratégiai kompetencia (a verbális és nonverbális kommunikációs stratégiák ismerete).⁶ A kommunikatív kompetencia tehát „olyan készségek és tudásanyag ötvözete, melynek segítségével a beszélő nyelvtanilag helyes mondatokat képezhet, a mondatokból összefüggő szövegeket állíthat össze; ezek a szövegek harmonikusan illeszkednek a beszédhelyzetbe és a szociokulturális kontextusba, miközben folyamatosan rendelkezésre áll egy stratégiai 'elsősegélycsomag' a problémák kiküszöbölésére” (*Pedagógiai Lexikon* II. kötet, 266). A kommunikatív nyelvi kompetencia lexikális, funkcionális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket, valamint szocio- és interkulturális készségeket feltételez, mely magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést.

A nyelvvoktatás számára a Poetry Slam felé történő nyitás mind a négy alapvető nyelvi készség – beszédértés, beszédalképesség, olvasásértés, írás – fejlesztésére lehetőséget ad. A beszédértés területén többek között elsajátítható a megértésre törekvő hallás technikája, a rejtett jelentéstartalmak érzékelése. A beszédalképesség területén a tanulók megtanulják a saját szövegüket folyékonyan, érthetően és nyelvtanilag helyesen előadni, miközben fejlődik a verbális és nonverbális eszköztáruk, megtanulnak bánni a beszédet kísérő metakommunikációs eszközökkel. Megismerik a különböző nyelvi formákat, mint például a köznyelvet, a szlenget és a dialektust. Az olvasásértés is fejleszthető a Poetry Slam szövegek segítségével a szöveg lényegének, illetve a bennük lévő információknak az összefoglalásával. Az írás területén a tanulók elsajátíthatják a kreatív írás technikáját, gyakorolhatják a jól szerkesztett szöveg alkotását, megbízhatóan használják a szövegszerkesztési mintákat, szövegösszekötő elemeket.

Azonban, mint az előzőekben láthattuk, az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességekre és készségekre is támaszkodik, mint a közvetítés az anyanyelv és az idegen nyelv között, valamint más kultúrák megértése. A kommunikatív nyelvi kompetencia mellett minden idegen nyelvet tanuló számára fontos az **interkulturális kompetencia** fejlesztése is. Az interkulturális kompetencia fejlesztése felhasználja egyfelől a más emberekhez fűződő társas kapcsolat nevelési vonatkozásait, másrészt az idegen nyelven való érintkezés kommunikatív aspektusait. Ebben szintén a nyelvtanár segítségére lehet a Poetry Slam. A Poetry Slam szövegek által a tanulók civilizációs ismereteket kapnak a célnyelvi kultúráról, megismerik az „idegen” és a saját kultúra eltérő vonásait.

3. AZ INTERKULTURÁLIS KOMPETENCIA FEJLESZTÉSE POETRY SLAM SZÖVEGEKKEL

Az idegen nyelvet használó gyakran kerülhet olyan helyzetbe, hogy bár jól beszél egy idegen nyelven, háttérismeretek nélkül mégsem képes magát tökéletesen kifejezni, illetve a neki szánt információt megérteni. Ezek a háttérismeretek az idegen nyelvben a kulturális ismeretek, melyeknek átadása a nyelvtanórán legalább olyan fontos, mint az igeragozás vagy a szókincs megtanítása.⁷ A más nyelvi és kulturális háttérű emberekkel való boldogulás ké-

⁶ Canale és Swain kategóriái alapján (CANALE–SWAIN 1980).

⁷ Napjainkban a legtöbb könnyen hozzáférhető nyelvkönyv és kiegészítő anyag tartalmaz kulturális részeket, interkulturális tippeket vagy kulturális tartalmat közvetítő olvasmányokat, de az anyagok sokszor triviális vagy turisztikai jellegű ismereteket adnak át, és általában a célnyelvi kultúráknak csupán egy szeletére vonatkozóan. Ráadásul a hozzájuk kapcsolódó feladatok gyakran

pességét interkulturális kompetenciának nevezzük. Az interkulturális kommunikatív kompetencia fejlesztése nem könnyű feladat, hiszen az interkulturális szféra nagyon összetett. Idetartozik a nyelvi kompetencia, az interkulturális ismeretek halmaza, és azok a készségek (megfigyelés, közvetítés, megértés), attitűdök (érdeklődés, nyitottság, előítélet-mentesség), amelyek segítségével az emberek képesek „közlekedni” és kommunikálni kultúrák között, és más, a sajátjuktól eltérő kulturális közegben (LÁZÁR–HUBER–KRIEGLER–LUSSIER–S. MATEI–PECK 2007)

A Poetry Slam segítségével könnyen szemléltethetők az „idegen” és a saját kultúra eltérő vonásai. Guy Krneta *Wien* című szövege például a német nyelvű országok közötti nyelvi kifejezőmódbeli különbségekre mutat rá (KRNETA 2009: 21). Már kezdő némettanulók is megtapasztalhatják, hogy német nyelvterületen étteremben történő rendelés, büfében történő ételvásárlás során a *kriegen, bekommen (kapni)* igéket jelentésüktől eltérő tartalommal használjuk: A németek nem kérik, hanem *kapják* a kávé [Ich bekomme einen Kaffee.], míg az udvariasságukról, választékosságukról elhíresült osztrákok *szívesen innának* egy kávé [Ich hätte gern einen Kaffee.]. Ezt a nyelvi sajátosságot mutatja be Guy Krneta a fenti történetben, melyben egy német turista betér egy bécsi kávéházba, és amikor a pincér, „bocsánat, a főúr” [und als der *Kellner*, tschuldigung, der *Ober*]⁸ elhalad az asztal mellett, hangosan kiált: „Ich krieg ‘nen Kaffee.“ [„Egy kávé kapok.”, esetleg: „Egy kávé lesz.”]. Miután a főúr észre sem veszi a német turista felkiáltását, ismét megpróbálja: „Hören Sie, für mich bitte einen Kaffee!“ [Egy kávé, hallja!]. A főúr látszólag még mindig nem reagál, ezért a német turista minden udvariasságát összeszedve így szól: „Herr Ober, dürfte ich bitte einen Kaffee haben?“ [Főúr, szabadna kapnom egy kávé?]. A történet végén a főúr kihoz három kávé a németnek, aki miután kérdés nélkül mindhármát elfogyasztja, fizet és sietve távozik. Guy Krneta szociolingvisztikai aspektusból szemlélteti a német és az osztrák nyelvben található különbségeket. A kérdés, rendelés eltérő udvariassági fokozatú kifejezéseinek gyűjtésével, hasonló szituációk eljátszásával a nyelvórán tovább gyakorolhatóak a szófordulatok, ezzel is elősegítve a kommunikatív nyelvi kompetencia fejlesztését.

A német nyelvet tanulók előbb vagy utóbb szembesülnek a német nyelvterületeken mai napig élő dialektusokkal. Azonban míg Németországban és Ausztriában a dialektus használóját a társadalom alacsonyabb szociális rétegéhez tartozójaként könyvelik el, addig Német Svájcban a dialektus a mindennapi kommunikáció szerepét tölti be – a társadalom minden rétegében. Német Svájc különleges szociolingvisztikai háttere a két nyelvi forma – a beszélt dialektus és az írott sztenderd német nyelv – egymással párhuzamos használata.⁹ Az „idegen nyelvként” számon tartott németországi német nyelv, a Hochdeutsch egyik kedvelt témája a Poetry Slam szövegeknek is.¹⁰ Guy Krneta *Standardsprache* című slamjével szem-

nem készítetik aktív részvételre a diákokat, nem segítik a helyes attitűdök kialakítását, és nem erősítik a jelentés közös pontosításának képességét interkulturális közegben (KOHN–WARTH 2008).

⁸ Ismét egy szociolingvisztikai különbség a német és az osztrák nyelv között.

⁹ „Az egyik oldalon vannak a nyelvjárások (nem egy nyelvjárás), [...] a másikon pedig a sztenderd nyelv áll. A két nyelvi forma – a tájszólás és az irodalmi nyelv – valóban egymás mellett létezik: a svájci németek beszédpartnerükről – akár nyelvjárásban beszél, akár sztenderd nyelven – jól meg tudják állapítani, hogy éppen melyik nyelvváltozatot használja. Más szóval: a svájci németeknek változtatniuk kell a nyelvi formákat, [...] s nem tudnak többé-kevésbé normatív nyelven beszélni, a két nyelvváltozat (a helyi nyelvjárás és a sztenderd) között határozott, éles különbség húzódik, s nincs olyan átmeneti, folyamatos kölcsönhatás közöttük, mint amilyen például más fel- és középnémet nyelvi régiókban tapasztalható.” (SIEBER–SITTA 1986: 16, in SZABÓ József 2004)

¹⁰ Svájcban a németországi német nyelv köztudottan negatív megítélést kap. Az irodalmi szövegekben gyakran a dialektus tudatos használatával határolódnak el Németországtól, a német kultúrától.

léltethetők a német és a svájci német nyelv közötti variációk, a dialektus használatának fontossága a svájci németek körében (KRNETA 2009: 27). A történet szereplői René és Leonie, akik miután megtudják, hogy Leonie gyermeket vár, egymás közt már csak a sztenderd nyelvet beszélik. Azt olvasták ugyanis, hogy azoknak a gyerekeknek, akik már az anyaméhben sztenderd nyelvet hallanak, lényegesen jobbak az esélyei a munkavállalás terén, mint azoknak, akik csak a születés után szembesülnek vele. Megállapodnak abban, hogy a dialektust a gyermek születése után sem fogják használni, hiszen ők „világpolgárt” akarnak nevelni, aki az Egyesült Királyságban, de lehet, hogy Kínában fog élni és dolgozni. A történet végén azonban René megijed, hiszen mi lesz, ha „miután ennyit vesződtek a sztenderd nyelv tudatos használatával az egész terhesség alatt, pont a szülésnél jön egy ilyen dajka, vagy mi, és mindent tönkretesz a *parasztos németével*”.¹¹ Krneta története jó bevezető olvasmánya lehet egy Német Svájc nyelvi helyzetéről szóló egységnek, majd miután a tanulók ismereteket szereztek a dialektushasználat mai helyzetéről, beleélve magukat az egyes szereplők helyzetébe, folytathatják a történetet.

Az előző két példa azt szemlélteti, hogy a mai kommunikatív nyelvtanítási módszerek és a Poetry Slam szövegek segítségével jóval könnyebb a nyelvórák tartalmát az interkulturalitás témáival megtölteni. Természetesen a nyelvtanár kreativitása is hozzájárul ahhoz, hogy olyan feladatokat találjon ki, melyek az interkulturális kommunikatív kompetencia fejlődését támogatják.

4. KOMMUNIKATÍV NYELVI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE SLAM POETRY SEGÍTSÉGÉVEL

Mivel a slam poetry szövegeket előadásra szánták, nehéz helyzetben van a nyelvtanár, ha nyomtatott szövegeket keres az órára. Nyelvtanárként sokszor tapasztalom, hogy jó, ha a tanulók a többször meghallgatott szöveget nyomtatott formában is kézbe kapják, mert így az esetleges félrehallásokat korrigálhatják, illetve a nehezen érthető részeket is megértik, ha utána leírva is látják a szöveget. Így jelen tanulmányban olyan slam poetry szövegpéldákat említek, melyek mind nyomtatott, mind audio formában fellelhetők. Az egyik ilyen szöveg Julian Heun *Eis essen [Fagylaltozás]* című slam poetry műve.¹² A vidám, szinte viccesen kezdődő vers olyan gondolatokkal zárul, mely elgondolkodtatja, véleménykifejtésre ösztönzi a tanulókat. A vers első két ciklusában az emberek nyomorúságukra, negatív adottságaikra panaszkodnak Istennél, aki azonban tudomást sem vesz róluk, tovább „nyalogatja a

A svájci németeknek a németországi némettel szemben általában fenntartásaik vannak, idegenkednek használatától. A svájci németek számára a dialektus identitástudatuk kifejezője, amely a szülői házhoz, a szülőföldjükhöz való tartozást jelenti. A svájci németeknek ez az igazi anyanyelve, ahogy azt a Peter Sieber–Horst Sitta szerzőpáros megfogalmazta: „Der Deutschschweizer mag die Mundart als seine Muttersprache ansehen und demgegenüber der Standardsprache als ‚Vatersprache‘ oder ‚lingua matringa‘ (Stiefmuttersprache) einen nachgeordneten Rang zuweisen.“ (1986: 33–4)

¹¹ Az eredeti szöveg így hangzik: „wenn sie sich jetzt so viel Mühe gäben, die ganze Schwangerschaft über, und dann komme ausgerechnet bei der Geburt so eine Hebamme und mache mit ihrem Bauerndeutsch alles kaputt.“

¹² Julian Heun 1989-ben született, germanisztika szakos egyetemista, Berlinben élő Slam Poetry szerző, előadó, rendező. *Eis essen* című versével 2007-ben U20-liga bajnoki győzelmet aratott. Kétszeres fiatal német bajnok csapat kategóriában, háromszoros német bajnok egyéni kategóriában. Megtalálható audiovizuális formában a www.youtube.com oldalon, a szöveg pedig a www.myslam.net/de oldalon. Irodalmi tevékenysége mellett a berlini 2014-es Poesiefestival projektvezetője, és a havonta hallható rádióműsor, a Poetry Blue Moon műsorvezetője.

fagylaltját”. A vers harmadik része azonban a kemény és szomorú valósággal szembesít bennünket: sokszor siránkozunk apró dolgok miatt, míg tőlünk távol sokkal nagyobb szenvedésben élnek olyan emberek, akik tehetetlenek sorsukkal szemben. A szöveghez kapcsolódó feladatmintákat a kommunikatív nyelvi kompetencia fejlesztési területei szerint csoportosítottam, melyek az alábbi táblázatban találhatók:

1. táblázat

Gyakorlatok Julian Heun Eis essen c. művéhez

A kommunikatív nyelvi kompetencia területe	Feladatminta
Beszédértés	A szöveg (többszöri) meghallgatása, majd ún. „Lückentext“, kiegészítő feladat megoldása.
Beszédkézség	A tanulók spontán megnyilvánulásai az első meghallgatás után (tetszik – nem teszik). A tanulók elmesélik, hogy szerintük miről szól a szöveg. Véleménykifejtés: Hogyan reagálnál, ha az osztálytársadról szólna a szöveg első két része?
Írás	Feladatlap kitöltése, pl. kifejezések a „dumm” szóra, rímpárok. A tények összefoglalása: hogyan folytatódhat a történet? Újságcikk írása, véleményalkotás Csoportmunka: „ellentétes vers” írása kiscsoportokban (az okosságról, szépségről)
Olvasásértés	A már ismert szöveg hangos, értő, hangsúlyozó felolvasása.

A másik példa Timo Brunke *Ikea* című szövege.¹³ A vers egy család kaotikus vásárlását mutatja be egy Ikea áruházban. A boltba érve a gyereket beadják a gyermekmegőrzőbe, majd a vásárlás végeztével az áruházon kívül veszik észre, hogy véletlenül ott is hagyták. Miután mindent ’megszerezték’ az áruházban, amit akartak, teljes nyugalommal veszik tudomásul a gyerek otthelyezését, „majd a jövő szombaton elhozzuk” [*Den Max, den holen wir – nächsten Sams(sch)tag!*], mondják.¹⁴ A szöveghez kapcsolódó feladatmintákat az alábbi táblázat mutatja be:

2. táblázat

Gyakorlatok Timo Brunke *Ikea* c. verséhez

A kommunikatív nyelvi kompetencia területe	Feladatminta
Olvasásértés	A szöveg néma, majd hangos olvasása a csoport előtt. Ha a tanulók már hallgattak Poetry Slam szöveget, megpróbálhatják performance elemekkel tarkítva előadni.

¹³ Timo Brunke 1999-ben alapította meg a stuttgarti Poetry Slam Klubot, melyet 2008-ig rendszeresen szervezett. 2001-től a stuttgarti *Wort und Spiele* nyelvműhely vezetője.

¹⁴ Brunke a *Sams(sch)tag* [szombat] *Ramschtag* [„Ramsch” jelentése olcsó, értéktelen áru, limlom] szavakkal játszik a vers utolsó sorában, degradálva ezzel mindenfajta végkiárusítási akciót, vásárlási lázat, mely a tartalmas családi programok helyett a versben bemutatott vásárlási örületet hozza létre.

A kommunikatív nyelvi kompetencia területe	Feladatminta
Beszédkésztség	A tanulók spontán megnyilvánulásai az első olvasás után (nyelvezete, témája stb.). Önálló beszéd: Miről szól a szöveg? Vélemény kifejtése a következő témákban: vásárlás, vásárlás kisgyerekekkel, családi vásárlás, végkiárusítás stb. A történet elbeszélése a családtagok, az IKEA dolgozóinak szemszögéből.
Írás	A történet összefoglalása, tartalmának leírása. Újságcikk írása a következő címmel: <i>Kind im Warenhaus sitzengelassen</i> [Gyereket felejtettek az áruházban]. Csoportmunka: Slam Poetry szöveg írása a bevásárlásról.

A szöveggel való foglalkozást lezáró utolsó óra keretén belül a nyelvtanár irányításával, segítségével a tanulócsoport mindkét esetben akár egy „házi” Slam Poetry bajnokságot is rendezhet, ahol a tanulók az otthon alkotott saját szövegeiket előadják a csoport előtt.

ÖSSZEGZÉS

Cikkemben arra szerettem volna rámutatni, hogy az interkulturális és a kommunikatív nyelvi kompetenciák fejlesztéséhez nagyon is alkalmas a mai modern irodalmi jelenség, a Poetry Slam. Két-két példán keresztül mutattam be az interkulturális és a nyelvi kompetenciák fejlesztéséhez kapcsolható feladatokat, melyek kétségtelenül újfajta szemléletű, kooperatív nyelvoktatási folyamat részét képezik. Cikkem témája, a Poetry Slam bevezetése a nyelvoktatásba azon a megfontoláson alapul, hogy az idegennyelv-tanulás hatékonyságának növelése érdekében szükség van az iskolában folyó idegennyelv-tanítási gyakorlat megújítására, a kötelező tananyagon kívül olyan tanítási és tanulási módszerek és formák bevezetésére, melyek figyelembe veszik a tanulók életkori sajátosságait, érdeklődését. A Poetry Slam segítségével a 'tananyag' témakörök, beszédszándékok és szituációk köré szerveződik, s a feladatok lehetővé teszik, hogy a tanulók kommunikatív gyakorlatok végrehajtása közben sajátítsák el az idegen nyelvet.

IRODALOM

- ANDERS, Petra 2008. *Lesemotivation durch Poetry Slam. Lyrik von Jugendlichen für Jugendliche*. www.lesen-in-deutschland.de (Letöltve: 12. 03. 2015.)
- BRUNKE, Timo 2008. *Ikea*. In: Anders, Petra (Hrsg.): *Slam Poetry. Texte und Materialien für den Unterricht*. Stuttgart: Reclam, 27.–28.
- CANALE, M.–SWAIN, M. 1980. Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing. *Applied Linguistics*, 1, 1–47.
- HYMES, H. Dell, 1974. *Foundations of Sociolinguistics: An Ethnographic Approach*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Ilyen esélye versnek nagyon régen volt. Interjú Kemény István költővel. www.kulturpart.hu (Letöltve 2015. 01.10.)

- KOHN, Kurth–WARTH, Claudia (szerk.) 2008. *Az interkulturális kompetencia fejlesztése online kollaboratív tanulási környezetben. Útmutató nyelvtanároknak, tanárképző szakembereknek, és tanárjelölteknek.* www.iceurope-project.eu (Letöltve: 2015. 03.10.)
- KORPICS Márta 2011. *Az interkulturális kommunikáció.* Pécs: PTE BTK.
http://janus.ttk.pte.hu/tamop/tananyagok/interkult_komm/index.html (Letöltve: 2015. 03. 10.)
- KRNETA, Guy 2009. *Mittelland. Morgengeschichten.* Edition spoken script 1. Luzern: Der gesunde Menschenversand.
- KUTI Zsuzsa–MORVAI Edit 2008. *Szakmai koncepció az idegen nyelvi kompetencia fejlesztéséhez az 1–12. évfolyamokon.* Educatio.
- LÁZÁR Ildikó–HUBER-KRIEGLER, Martina–LUSSIER, Denise–S. MATEI, Gabriela–PECK, Christiane 2007. *Developing and assessing intercultural communicative competence – A guide for language teachers and teacher educators.* Strasbourg–Graz: Conseil de l’Europe–Centre européen pour les langues vivantes.
- SÁNDOR Zsuzsanna 2015. Az interkulturális kommunikációs kompetencia fejlesztése az idegennyelv-oktatásban. *Katedra*, 22. évf. 6. szám, 14–15.
- SIEBER, Peter–SITTA, Horst 1986. *Mundart und Standardsprache als Problem der Schule (ReiheSprachlandschaft 3).* Aarau–Frankfurt am Main–Salzburg: Sauerländer.
- SZABÓ József 2004. A nyelvjárás és az irodalmi nyelv helye és szerepe német Svájcban, különös tekintettel az iskolai oktatásra. *Magyar Nyelvőr*, 129. évf. 59–70.